

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

April 2022 | LT

EESRK info SPECIALUS – EESRK UKRAINAI

Tinklaid?s „Vietos poži?ris“ tre?iojo sezono 17 epizodas „Pilietin? visuomen?s susivienijo prieš Rusijos agresij?“

Nuo 2022 m. vasario 24 d. Ukraina priešinasi į šalį įsiveržusiai Rusijai. Be karinės ir finansinės pagalbos, kuri atkeliauja iš viso pasaulio, Europos ir Ukrainos pilietinės visuomenės drauge padeda nelaimės ištiktoms bendruomenėms. Šiame tinklaidės „Vietos požiūris“ epizode paprašėme keleto jų atstovų pasidalyti savo istorijomis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto narė **Elena Calistru** paaiškino, kaip ir kodėl daugelis Rumunijos piliečių padeda Ukrainos pabėgėliams rasti pastogę ir maisto. Ji taip pat papasakojo apie vaidmenį, kurį atlieka EESRK per savo tinklą skubiai kurdamas mechanizmus pažeidžiamiausiems asmenims padėti.

Briuselyje ir Kijive įsikūrusios NVO *Promote Ukraine* steigėja **Marta Barandiy** kalbėjo apie situaciją žvelgiant iš Ukrainos perspektyvos. Ji papasakojo apie tai, kaip kilus karui pasikeitė jos darbas, koks svarbus yra pilietinės visuomenės vaidmuo ir kad Ukrainos žmonės niekada nepasiduos okupantams.

Galiausiai laikraščio „Gazeta Wyborcza“ vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas **Bartosz Wielński** papasakojo apie karo poveikį Lenkijai ir kaip Lenkijos gyventojai naujai pažvelgė į pabėgėlių reiškinį. Jis paaiškino, kaip, pavyzdžiui, mokyklos priima jaunuosius ukrainiečius ir jiems padeda. (tk)

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

REDAKCIJOS SKILTIS

Redakcijos skiltis

Solidarūs su Ukraina

Mieli skaitytojai,

Šiuo tragišku laiku, kai vykdoma neišprovokuota ir nepagrįsta Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą, esame visiškai solidarūs su Ukrainos žmonėmis.

Kovo mėn. plenarinėje sesijoje stiprias emocijas diskusijos metu sukėlė Ukrainos ir Rusijos pilietinės visuomenės atstovų perteikta tiesiogiai išgyventa karo patirtis. „Šis karas yra ne tik karinė agresija prieš Ukrainą, bet ir nusikaltimas civilizacijai“, – tokiais žodžiais į plenarinėje sesijoje dalyvaujančius narius ir svečius kreipėsi Ukrainos nacionalinės trišalės ekonomikos ir socialinių reikalų tarybos pirmininkas **Anatoliy Kinakh**.

Komiteto nariai pritarė [rezoliucijai „Karas Ukrainoje ir jo ekonominiai, socialiniai ir aplinkosauginiai padariniai“](#), išreiškė solidarumą su Ukraina ir pabrėžė pilietinės visuomenės vaidmenį padedant Ukrainos žmonėms ir pabėgėliams.

Europa susiduria su didžiausia pabėgėlių krize nuo Antrojo pasaulinio karo: vos per vieną mėnesį iš savo šalies buvo priversti bėgti apie 3,5 mln. žmonių, įskaitant 1,8 mln. vaikų. Tačiau Europa yra vieninga su ukrainiečių tauta, o solidarumas virsta tikrais veiksmais.

Nuo pat karo pradžios stebime unikalią žmonių dosnumo bangą Ukrainos pabėgėlių atžvilgiu – unikalų solidarumo, vienybės ir altruizmo pavyzdį.

Pilietinė visuomenė tvirtai palaiko Ukrainos žmones. Ukrainiečių tauta gina taiką ir saugumą mums visiems. Ši žmogiškoji tragedija neturi sienų – tai visų mūsų reikalas.

Organizuotai pilietinei visuomenei atstovaujantis Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas pereina nuo žodžių prie darbų. Mūsų nariai ir jų organizacijos visapusiškai ir visais įmanomais būdais padeda pabėgėliams iš Ukrainos. Jų susitelkimas – įspūdingas.

Parengėme specialų Ukrainai skirtą tinklalapį <https://www.eesc.europa.eu/en/initiatives/eesc-ukraine>, kuriame nušviečiamas mūsų narių ir pilietinės visuomenės organizacijų atliekamas darbas.

Cillian Lohan, EESRK pirmininkės pavaduotojas

IŠ UKRAINOS KELYJE ?...

Prieš mūsų akis - tragiška Ukrainos istorija. Nenuilstamo ir didvyriško žurnalistų, fotografų ir kamerų operatorių darbo dėka nuvykstame ten, kur nuvykti negalime.

Vienas iš jų, Lenkijos fotografas **Sławekas Kaminskis** atsiuntė mums savo fotografijų iš Baltarusijos ir Lenkijos pasienio, Žešuvo ir

Medykos-Šeginių.

Šiandien publikuojame antrąją fotografiją iš Lenkijos ir Ukrainos pasienio. Ačiū už įamžintas akimirkas. (ehp)

Sławeko Kaminskio fotografija / GW

TIESIAI PRIE REIKALO!

Savo skiltyje „Tiesiai prie reikalo!“ EESRK narių prašome nurodyti jų manymu svarbius nuomonės ar iniciatyvos aspektus. Šį kartą paprašėme, kad ES ir Ukrainos pilietinės visuomenės platformos bendrapirmininkis **Veselin Mitov** paaiškintų platformos vaidmenį ir visų pirma jos užduotį, atsižvelgiant į Ukrainoje vykstantį karą.

ES ir Ukrainos pilietinės visuomenės platforma įsteigta 2015 m. pagal ES ir Ukrainos asociacijos susitarimą, pasirašytą 2014 m. kovo 21 d. siekiant, kad abiejų pusių pilietinės visuomenės organizacijoms galėtų stebėti šio susitarimo įgyvendinimą. (at)

„DABAR MŲS? PIRMOJI UŽDUOTIS – INTEGRUOTI UKRAINOS KARO PABŲG? LIUS ? EUROPOS VISUOMEN?“

Man, kaip ES ir Ukrainos pilietinės visuomenės platformos, bendrapirmininkui, būtina atkurti ir palaikyti darbdaviams, darbuotojams ir NVO atstovaujančių Platformos narių ryšius. Šiuo lemiamu momentu, kai Ukrainoje vyksta karas, turime palaikyti ryšius su Pilietinės visuomenės platformos dalyviais iš Ukrainos.

Jeigu mums pavyktų palaikyti gyvybingus ryšius ir užtikrinti tinklo veikimą, galėtume padaryti pažangą prioritetinėse srityse. Šiuo metu svarbiausia būtų nustatyti praktinius ukrainiečių poreikius ir pagalvoti, kaip mes, ES pilietinės visuomenės platformos nariai, galėtume padėti kolegoms iš Ukrainos solidarumo veiksmams šiomis nepaprastai sunkiomis aplinkybėmis.

Vis dėlto manau, kad svarbiausia mūsų užduotis yra padėti integruoti Ukrainos karo pabėgėlius, kurių daugiau kaip penki milijonai atvyko į kaimynines ir kitas Europos valstybes. Svarbiausias būsimo ES ir Ukrainos pilietinės visuomenės platformos susitikimo darbotvarkės punktas turėtų būti socialinė ir ekonominė Ukrainos pabėgėlių integracija. Turime rasti būdų įtraukti Ukrainos suaugusiuosius ir vaikus į socialines ir ekonomines atskirų šalių struktūras, kad padėtume žmonėms užsigydyti karo traumą. Žinoma, kai karas pasibaigs, kitas mūsų žingsnis bus padėti šiems žmonėms vėl integruotis Ukrainoje.

Mes palaikome Ukrainos žmones ir kaip Pilietinės visuomenės platforma esame su jais visiškai solidarūs.

Veselin Mitov, EESRK narys, ES ir Ukrainos pilietinės visuomenės platformos bendrapirmininkis

„KLAUSIMAS ...“

„Klausimas ...“

Mūsų skiltyje „Klausimas...“ buvęs EESRK narys David Stulík atsako į EESRK info klausimą apie galimas karo Ukrainoje pasekmes.

David Stulík šiuo metu yra Europos vertybių centro saugumo politikos klausimais Čekijos ekspertų grupės vyresnysis analitikas ir Rytų Europos programos vadovas. Jis taip pat yra oficialaus Čekijos ir Ukrainos pilietinės visuomenės forumo bendrapirmininkis. Prieš tai D. Stulík 12 metų buvo ES

diplomatų Ukrainoje, už informavimą ir spaudą atsakingu pareigūnu ES delegacijoje. Čekijai įstojus į ES, šios šalies vyriausybė paskyrė jį Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nariu, kuriame jis atstovavo Čekijos nevyriausybiniam sektoriui ir taip pat buvo pranešėjas Baltarusijos klausimais. Jo interesų ir kompetencijos sritys yra ES plėtra ir kaimynystės politika, pilietinės visuomenės vystymas, ES komunikacijos politika, ES lobizmas, pilietinis dialogas ir postkomunistinio pereinamojo laikotarpio socialinės ir ekonominės pasekmės. (ab)

David Stulík: „Mes matome precedento neturinčią solidarumo ir paramos Ukrainai bangą?“

EESRK informacija: Rusijos karo prieš Ukrainą akivaizdoje matome beprecedentį pilietinės visuomenės, mėginančios visomis išgalėmis padėti Ukrainos žmonėms, susitelkimą. Kurie veiksmai šioje didžiulėje žmogaus paramos Ukrainai bangoje yra

svarbiausi - tie, kurie vykdomi humanitarinės pagalbos, transporto, švietimo, apgyvendinimo, mokyklų ar užsienio kalbų mokymosi srityse? Ko mes, piliečiai, galime išmokti, susidūrę su tokia žmonių tragedija?

David Stulík: Solidarumo ir paramos Ukrainai banga Europos Sąjungoje yra beprecedentė, todėl tai teikia vilčių, kad europietiškos vertybės galiausiai įveiks Rusijos barbariškumą ir žiaurų brutalaus jėgos naudojimą.

Matydamas visą europiečių teikiamą humanitarinę pagalbą Ukrainai, jaučiuosi labai sujaudintas ir emociškai pakylėtas. Vis dėlto reikėtų įsisąmoninti keletą dalykų, į kuriuos ES pilietinė visuomenė turi atsižvelgti.

Visų pirma, padėdami pabėgėliams iš Ukrainos patenkinti visus savo poreikius (apgyvendinimo, vaikų švietimo, darbo vietų), susiduriame su Putino Rusijos šėtoniškų darbų ir karo nusikaltimų padariniais. Taigi mums reikėtų pašalinti šiuos žiaurumus lėmusią priežastį. O juos sukėlė Putino režimas, kuris vis dar plačiai palaikomas daugelio Rusijos žmonių.

Jeigu mums pavyks tai nutraukti, mes taip pat sustabdysime pabėgėlių iš Ukrainos srautą į Europą. Ukrainiečiai mielai liktų savo gimtojoje šalyje ir ramiai ten gyventų.

Čia norėčiau pereiti prie antro dalyko, kurio, mano nuomone, Europos pilietinė visuomenė turėtų siekti. Mes visi turime imtis priemonių, kad būtų sustabdyti beprotiški Rusijos vadovų veiksmai.

Turime suvokti, kad jie puola ne tik Ukrainą, bet ir mus. Rusijos propaganda vaizduoja mus – ES ir NATO – kaip didžiausius priešus, kurie prieš Rusiją naudoja Ukrainą kaip savo marionetę.

Atsižvelgiant į tai, kyla logiškas klausimas: kaip sustabdyti Putino Rusiją? Vienomis ekonominėmis sankcijomis nepavyks pakeisti Rusijos režimo.

Bijau, kad vienintelis būdas sustabdyti Putiną – karinėmis priemonėmis įveikti jo armiją Ukrainoje. Šiuo metu tai turėtų būti pagrindinis prioritetas – nutraukti nekaltų civilių žudymą Ukrainoje ir užkirsti kelią karui išplisti į kitas Europos dalis. Neabejoju, kad Rusijos agresyvus elgesys ir planai yra nukreipti ir į mus, bent į kai kurias ES valstybes nares, ypač esančias Rytų ir Vidurio Europoje. Taip, mes taip pat esame Rusijos generolų radaruose, kaip dar vienas teisėtas taikyns.

Jei nesustabdysime karo Ukrainoje šiandien, rytoj bus mūsų eilė ir karas ateis į mūsų namus. Turime pripažinti, kad jau *de facto* dalyvaujame tame kare. Bent jau taip ES ir NATO vaidmuo pateikiamas Rusijos (cenzūruojamose) žiniasklaidos priemonėse.

Todėl mes, europiečiai, turėtume visomis išgalėmis prisidėti prie Ukrainos pergalės mūšio lauke. Turime ne tik griežtinti ekonomines ir kitas sankcijas prieš Rusiją, bet ir būti pasirengę Ukrainos armijai tiekti visas jos prašomas būtinas karines priemones.

Pats esu pacifistas, bet tai yra lemiamas momentas, kai liberalios demokratinės valstybės turi apsiginti nuo tų, kurie ketina jas sunaikinti. Šie mūsų priešai supranta tik jėgos ir karinės galios kalbą. Neturėtume bijoti ir gėdytis ją naudoti, nes yra iškilusi grėsmė mūsų, kaip demokratinės visuomenės, išlikimui.

ATSP?KITE, KAS PAS MUS SVE?IUOJASI...

Netik?tas sve?ias

Kiekvieną mėnesį mūsų rubrikoje „Netikėtas svečias“ pakviečiame Jus susipažinti su žinoma asmenybe, kurios darbas ir veikla tampa kitiems įkvėpimo šaltiniu. Jų drąsa, stiprybė, ryžtas veikti yra pavyzdiniai, o jų profesinė drąsa nusipelno pagarbos.

Mūsų viešnia – **Tetyana Ogarkova**, Ukrainos žurnalistė, *Ukraine Crisis Media Center* atsakinga už tarptautinį skyrių ir viena iš tinklelaidės *Explaining Ukraine* vedėjų. Ji taip pat yra Kyjivo Mohylos universiteto docentė ir Paryžiaus XII-ojo universiteto (Marnos slėnis) literatūros mokslų daktarė.

Tetyana dažnai kviečiama dalyvauti viso pasaulio televizijos ir radijo laidose, kuriose ji kalba apie Ukrainos tautos dramą ir įžvalgiai komentuoja šią žmogiškąją tragediją.

Šiame specialiaame CESEinfo leidinyje Tetyana dalijasi su mūsų skaitytojais savo nepaprastai jautriais išgyvenimais mus pasiekusiais iš apgultos, kenčiančios ir didvyriškai besilaikančios Ukrainos, kurios ji nepaliko nepaisant karo. (eh)

Tetjana Ogarkova: paskutinis Vladimiro Putino karas

2022 m. vasario 24 d. 5.00 val. mus pažadino neįprastas, iš toli sklindantis triukšmas, kuris labai priminė sprogimų garsą. Vaikai ramiai miegojo savo lovose, tačiau telefonai kaito nuo nesibaigiančių pranešimų: prasidėjo karas. Sprogimai, kuriuos, kaip paaiškėjo, sukėlė raketų atakos, nugriaudėjo Kyjive, Charkive, Ivano Frankivske ir kituose šalies miestuose.

Vienu iš pirmųjų smūgiu buvo sugriautas pastatas Brovarų karinėje bazėje, kur gyveno mūsų vyresniosios dukters šokių mokytojas. Praėjus keletui valandų, nusprendžiau automobiliu vykti pas draugę, kuri nebeatsakinėjo į telefono skambučius. Pajudėjus mane pasitiko Ukrainos tankai. Asfalto dangoje buvo matyti tankų vikšrų palikti pėdsakai.

Po šio skausmingo 2022 m. vasario 24 d. prabudimo, visiems laikams sugriovusio mūsų ankstesnį pasaulį, daugiau niekada iš tiesų neužmigome. Žiūrime į mūsų naują tikrovę nustebusiomis akimis. Pirmąją karo savaitę mus pasiekė ir pirmosios žinios apie kovoje kritusius mūsų draugus. Taip pat pamatėme, kad Ukrainos armija sugebėjo pasipriešinti „antrajai pasaulio armijai“. Matėme europiečių mums tiekiamus ginklus ir išgirdome apie būsimas sankcijas.

Tačiau visų pirma su nuostaba žvelgiame į Rusiją. Ir niekaip negalime patikėti tokiu niekšišku: kareiviai pagyrūniškai besididžiuojantys prieš savo moteris kavos aparatais, kilimais ir skalbimo mašinomis, pavogtais jų nuniokotuose kaimuose. Niekaip negalime patikėti jų žiaurumu: jie žudo beginklius civilius žmones paleisdami jiems kulka į pakaušį, prievartauja ukrainietes moteris jų vaikų akivaizdoje ir degina jų kūnus. Jie sprogdina mūsų ligonines ir kiekvieną dieną be išimčių mus atakuoja raketomis. Neatsistebime jų kvailumu: ilgiau kaip mėnesį rusų kareiviai kasė apkasus Čornobylio teritorijoje, o po to buvo perkelti į Baltarusiją, nes patyrė radioaktyvių medžiagų poveikį, nuo kurio jie jau miršta.

Su nuostaba žiūrime į šiuolaikinės Rusijos tikrovę. Tai ne vien Putino karas. Paskutinės „Levados“ centro apklausos duomenimis, Putino karą palaiko 85 proc. rusų.

Atėjo laikas stoti į akistatą su šia nauja tikrove. Didvyriškas Ukrainos kareivių pasipriešinimas, vakarų partnerių karinė pagalba ir griežtos sankcijos duoda rezultatus.

Tačiau karas tęsiasi. Svarbiausia – išsilaikyti, nepasiduoti, atsisipirti pagundai pernelyg lengvabūdiškai ar per greitai susitarti dėl paliaubų, kad ir kas atsitiktų. Visi norime taikos. Tačiau turime unikalią galimybę pasiekti, kad ši nesuvokiama Rusijos agresija būtų paskutinis jos karas. Jokios paliaubos, nuolaidos dėl teritorijų ar kompromisai nieko nepakeis. Priešingai, tai tik leistų Rusijai pretenduoti į dalinę pergalę ir kurstytų agresyvias bei kerštingas Rusijos visuomenės nuotaikas.

Padniestrė 1992 m., Gruzija 2008 m., Krymas ir Donbasas 2014 m.: su kiekvienu dešimtmečiu Rusijos užmojai ir apetitas regione tik didėjo. Kremlius išnaudojo visas Vakarų silpnybes kaip pretekstą savo agresijai. Žvelkime tikrovei į akis. Kad pasiektume taiką, turime tęsti karą. Karą prieš Rusiją.

Turėsime būti drąsūs. Labai drąsūs. Neužteks tik Ukrainos karių drąsos, taip pat reikės Vakarų partnerių drąsos sugriežtinti sankcijas (kad būtų sugriauta Rusijos ekonomika) ir tiekti ukrainiečiams būtinus puolamuosius ginklus (kad būtų nustumta Rusijos kariuomenė už sienos).

Turėsime būti tvirti. Tvirta pozicija būtina, kad po neišvengiamo Rusijos pralaimėjimo galėtume iš kiekvieno Rusijos piliečio pareikalauti prisiimti istorinę atsakomybę už šį nežmonišką barbarizmą. Reparacijas turės mokėti dvi ar trys kartos. Istorijos vadovėliuose turės būti išsamiai aprašyti jų karo nusikaltimai. Maskvos centre turės būti atidarytas muziejus skirtas Mariupolio kovai ar Bučos aukoms.

Tik pasibaigus šiam savižudiškam karui galima bus tikėtis kitokios Rusijos, išsivadavusios iš savo sužeistos imperijos komplekso ir atsisakiusios troškimo atkurti savo senąją didybę užgrobiančią kaimynines šalis.

Atsibudę 2022 d. vasario 24 d. 5.00 val. išgirdome Putiną skelbiant jo „specialiosios karinės operacijos“ tikslus: „denacifikuoti“ ir „demilitarizuoti“ Ukrainą. Pabuskime. Ukrainos nereikia „denacifikuoti“ ir „demilitarizuoti“. To reikia Rusijai.

EESRK NAUJIENOS

EESRK aptar? rezoliucij? dėl ekonominių, socialinių ir aplinkosauginių karo Ukrainoje padarinių?

Kovo 24 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė rezoliuciją dėl karo Ukrainoje ir jo ekonominių, socialinių ir aplinkosauginių padarinių, atsižvelgdamas į Europos Vadovų

Tarybos aukščiausiojo lygio susitikimą, kuriame karas buvo vienu svarbiausių darbotvarkės klausimų.

Po diskusijos, kurioje dalyvavo už vidaus reikalus atsakinga Komisijos narė **Ylva Johansson** ir keletas pagrindinių Ukrainos ir Rusijos pilietinės visuomenės atstovų, plenarinė asamblėja priėmė rezoliuciją.

EESRK išreiškė solidarumą su Ukraina ir pabrėžė pilietinės visuomenės vaidmenį padedant Ukrainos žmonėms ir pabėgėliams.

Pradėdama diskusiją EESRK pirmininkė **Christa Schweng** pabrėžė: „Šis įsiveržimas kelia grėsmę mūsų saugumui ir vertybėms ir ES teisėtai ir tvirtai palaiko Ukrainą, reaguodama vieningai ir solidariai.“

Už vidaus reikalus atsakinga Komisijos narė **Ylva Johansson** pabrėžė itin svarbų vaidmenį, kurį EESRK atlieka pasinaudodama savo praktinėmis žiniomis. Iki šiol Europa priėmė 3,5 mln. Ukrainos pabėgėlių, 1,8 mln. iš jų – vaikai. Beprecedentis pilietinės visuomenės solidarumas su nuo karo Ukrainoje bėgančiais žmonėmis – didžiulis, todėl „visi didžiuojamės būdami europiečiais“, – sakė Y. Johansson.

Trijų EESRK grupių pirmininkai, rezoliucijos pranešėjai, pabrėžė, kad dėl karo Europa susiduria su esminiais iššūkiais.

EESRK Darbdavių grupės pirmininkas **Stefano Mallia** sakė: „Mūsų rezoliucijoje palankiai vertiname iki šiol vykdytus humanitarinius veiksmus, tačiau taip pat raginame valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant padėti Ukrainai.“

Darbuotojų grupės pirmininkas **Oliver Röpke** pažymėjo: „Viena iš pagrindinių mano idėjų yra tai, kad tarptautinė bendruomenė ir Europa šioje situacijoje turi būti vieningos.“

Grupės „[vairovė Europa“ pirmininkas **Séamus Boland** kalbėjo: „Rusijos įsiveržimas į Ukrainą yra didžiausia ir žiauriausia neišprovokuota agresija Europos žemyne nuo 1939 m., todėl turime jai priešintis.“

Stiprias emocijas diskusijos metu sukėlė Ukrainos ir Rusijos pilietinės visuomenės atstovų perteikta tiesioginė karo patirtis.

Judėjimo „Atvira Rusija“ įkūrėjas **Mikhail Chodorkovsky** atkreipė dėmesį į pražūtingas dezinformacijos pasekmes ir pažymėjo: „Kova su dezinformacija yra mūsų prerogatyva net ir už Rusijos ribų.“

Ukrainos nacionalinės trišalės socialinių reikalų ir ekonomikos tarybos pirmininkas **Anatoliy Kinakh** savo jaudinančioje kalboje šią tragediją pavadino „nusikaltimu prieš civilizaciją, o ne tik karine agresija“.

Ukrainos pilietinės visuomenės platformos pirmininkas **Alexander Shubin** paprašė Europos ir toliau remti Ukrainą ir jos siekį tapti Europos šeimos nare.

Ukrainos prekybos ir pramonės rūmų pirmininkas **Gennadiy Chyzhykov** paprašė Europos darbdavių ir verslo organizacijų remti Ukrainos bendroves.

Galiausiai Ukrainos nacionalinės žmonių su negalia asamblėjos atstovė **Yevgenya Pavlova** ragino nepamiršti Ukrainos gyventojų su negalia, kuriems būtinas ypatingas dėmesys. (at)

[Visą EESRK rezoliucijos tekstą](#) galima rasti EESRK interneto svetainėje.

EESRK demonstruoja solidarumą? ir vienybę? su Ukraina

EESRK pirmininkė Christa Schweng

Matome neišprovokuotą agresiją prieš laisvę, prieš demokratiją, prieš vertybes ir prieš pačios Europos Sąjungos, kuri įkurta naudojantis ne galios dėsniais, o įstatymo galia, pagrindus. Šiandien kaip niekad svarbi

priežastis, dėl kurios Europos Sąjunga yra kuriama, t. y. taika. Būdami europiečiai turime būti vieningi ir išvien su Ukrainos žmonėmis.

Už komunikaciją atsakingas pirmininko pavaduotojas Cillian Lohan

Esame išvien su Ukrainos žmonėmis. Visa širdimi gėriuosi matydamas jau sukurtą tvirtą partnerystės ryšį tarp ES ir Ukrainos pilietinės visuomenės. Nuo karo pradžios stebime nepaprastą žmonių dosnumo pabėgėliams iš Ukrainos bangą, išskirtinį solidarumą, vienybę ir altruizmo pavyzdį. Ukrainos tauta gina taiką ir užtikrina saugumą visiems. Žmonių tragedija nesibaigia ties valstybės sienomis; tai liečia mus visus.

Už biudžetą atsakinga pirmininko pavaduotoja Giulia Barbucci

Kad ir kurioje pasaulio dalyje karas bevyktų, jis jokiais atvejais negali būti priimtinas ir bet kuriuo atveju turi būti pasmerktas. Karas tik naikina, sėja mirtį ir siaubą. Ukrainoje, šalia Sąjungos sienų, Europos istorijos laikrodis nubloškė mus atgal į praeitį, kurios, mes manėme, nebeteiks išvysti. Šios baisios tragedijos akivaizdoje Europos institucijos suvienijo jėgas, pasisakydamos prieš šią nepriimtina agresiją ir atverdamos duris visiems, bėgantiems nuo karo, ypač moterims, vaikams ir vyresnio amžiaus žmonėms. EESRK kartu su pilietinės visuomenės organizacijomis išnaudojo visą savo solidarumo jėgą, kad padėtų šių žiaurumų aukoms. Europos Sąjunga privalo atlikti lemiamą vaidmenį ieškant diplomatinių sprendimo būdų užbaigti šį konfliktą, nedelsiant imtis veiksmų, kad už šiuos nusikaltimus atsakingi asmenys būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn, ir imtis konkrečių veiksmų, kad būtų atkurta tai, kas sugriauta.

Darbdavių grupės pirmininkas Stefano Mallia

Nuo Rusijos invazijos į Ukrainą pradžios ES ėmėsi priemonių, kurios dar prieš keletą mėnesių buvo neįsivaizduojamos. Karas Ukrainoje išryškina žmogiškąsias ES ir jos piliečių vertybes – laisvę ir taiką jie vertina labiau už interesus ir prekybą. Europa bunda ir tai matoma visose politikos srityse. Norėdama ir toliau gyventi taikoje, Europa turi kurti tvirtą užsienio politiką ir bendrą gynybą. Europoje vėl įsiplieskus karui, nebeliko jokių tabu. Šis stiprėjantis impulsas užtikrinti taiką ir solidarumą – tai naujas įrankis Europai bendram tikslui sutelkti ne tik europiečius, bet ir kitas suinteresuotąsias šalis. ES reikėjo iš naujo atrasti taikos troškimą, kad galėtų toliau puoselėti savo viziją. Putinas ne suskaldė Europą, o kaip tik suvienijo mus visus šiai misijai.

Darbininkų grupės pirmininkas Oliveris Röpke

Rusijos agresija kelia tiesioginę grėsmę Europos Sąjungai. Turime būti vieningi ir, surėmę pečius, visiškai solidarizuotis su Ukrainos žmonėmis – tiek su tais, kurie šiomis dienomis traukiasi iš šios šalies kaip pabėgėliai, tiek su tais, kurie lieka joje kovoti. Profesinės sąjungos neužmiršta, kad ši karo mašina maitinama darbininkų krauju, ragina Rusiją išvesti savo karines pajėgas ir remia pilietinę visuomenę tiek Ukrainoje, tiek Rusijoje.

Europos įvairovės grupės pirmininkas Séamus Boland

Stovime ant prarajos krašto ir turime ištieti ranką Ukrainos pilietinės visuomenės organizacijoms. Mūsų europietiškos vertybės ir principams iškilęs pavojus, todėl turime garsiai pasisakyti prieš agresiją ir už vertybes, kurias Europa gina nuo Antrojo pasaulinio karo laikų. Iš savo istorijos žinome, kad taika yra trapi kaip gėlė. Siekiant ją užtikrinti, būtinas visų mūsų dėmesys ir atsidavimas. Pamynę taiką, mes, žmonės, galime sunaikinti savo pasaulį ir visas jo gyvybės formas. ES ir platesnė Europos šeima privalo imtis priemonių, kad išsaugotų vienybę ir solidarumą su savo kaimynais.

Išorės santykių skyriaus pirmininkas Dimitris Dimitriadis

EESRK stengsis toliau palaikyti Ukrainos pilietinę visuomenę savo išplėtotais kanalais, pavyzdžiui, naudodamasis ES ir Ukrainos pilietinės visuomenės platforma ir savo dvišaliais ryšiais.

EESRK atveria duris Ukrainos pilietinei visuomenei

Norėdamas konkrečiais veiksmais parodyti solidarumą su Ukraina, EESRK prisijungia prie Europos Parlamento iniciatyvos „Ukrainos pilietinės visuomenės centras“: savo pastate, esančiame adresu rue de Trèves 74, jis suteikia patalpas ir

logistinę įrangą NVO *Promote Ukraine*.

Oficialus šių patalpų perdavimo renginys įvyko 2022 m. balandžio 20 d. EESRK *Jacques Delors* pastate. EESRK pirmininkė **Christa Schweng** pasveikino Ukrainos pilietinės visuomenės atstovus įteikdama jiems Ukrainos vėliavos spalvomis nuspalvintą simbolinį leidimą patekti į Komiteto patalpas.

Christa Schweng pasakė: „EESRK – ES organizuotos pilietinės visuomenės namai – atveria duris Ukrainos organizuotai pilietinei visuomenei, kuri yra Europos šeimos narė. Palaikome Ukrainą ir jos žmones ir savo solidarumą rodome konkrečiais veiksmais. Būdami kartu vieningai giname mūsų bendras vertybes: laivę, demokratiją ir teisinę valstybę.“

Pilietinės visuomenės koordinatore **Natalia Melnyk** pabrėžė: „Vasario 24 d. pasikeitė mūsų gyvenimas. Deja, ne į gerąją pusę. Tačiau užuojautos mums nereikia. Dabar turime daug ką nuveikti ir tikiuosi, kad dirbdami šiose patalpose galėsime dar labiau paremti ukrainiečius. Šis centras atviras visiems europiečiams, norintiems paremti Ukrainą.“

Ukrainos atstovybės ES vadovo pavaduotojas **Serghii Tereshko** pridūrė: „Norėčiau išreikšti padėką už solidarumą su Ukraina ir už EESRK rezoliuciją „Karas Ukrainoje ir jo ekonominiai, socialiniai ir aplinkosauginiai padariniai“. Dėkoju už paramą ES ir Ukrainos pilietinės visuomenės platformai, kuri padėjo mums priartėti prie Europos Sąjungos. Suteikta galimybė naudotis Komiteto patalpomis yra pirmasis žingsnis siekiant, kad Ukraina galėtų užimti nuolatinę vietą ES institucijose.“

NVO *Promote Ukraine* vadovė **Marta Barandiy** pabrėžė: „Europos institucijos mums suteikė erdvę, kurioje galime kalbėti. Šiandien mums suteikta ir erdvė dirbti. Erdvė, kurioje galime bendradarbiauti su Europos pilietine visuomene.“

Biurai ir automobilių stovėjimo vietos B68 pastate (rue de Trèves 74), taip pat administracinė ir logistinė parama (įranga, spausdinimas ir IT paslaugos) bus naudojami Ukrainos pilietinės visuomenės veiklai koordinuoti. Suteikdamas saugius namus *Promote Ukraine* pačiame Europos centre, EESRK palengvina šios nevyriausybinių organizacijų darbą. (ab/ehp)

EESRK NARIAI KALBA

Unikali žmogiškojo dosnumo Ukrainos žmonų banga

„Nuo karo pradžios matome unikalią žmogiškojo dosnumo bangą – beprecedentį solidarumo, vienybės ir altruizmo Ukrainos žmonių atžvilgiu pavyzdį. Mūsų nariai ir jų organizacijos pademonstravo įspūdingą susitelkimą ir yra visapusiškai įsipareigoję padėti Ukrainos pabėgėliams“.

EESRK pirmininkės pavaduotojas Cillian Lohan kalba apie nuolatinės pilietinės visuomenės pastangas padėti karo ištiktai Ukrainai.

Mes padedame Ukrainos verslininkams grįžti ? gyvenim? ir atkurti savo verslą Lenkijoje

Tomasz Wróblewski, Lenkijai atstovaujantis EESRK narys

Pasibaigus šiam karui, Europą apibrėš jau ne Antrojo pasaulinio karo ar šaltojo karo patirtis, o visa tai, kas šiandien vyksta

Ukrainoje, ir šių įvykių padariniai, kurių dar negalima numatyti. Mūsų išgyvenimai ir pamokos, kurias išmoksime, iš esmės pakeis mūsų suvokimą apie pasaulį.

Lenkijai šis laikotarpis visiems laikams asocijuosis su tautos tapatybės formavimusi. Tai, ką supratome apie pasaulio trapumą stebėdami, kaip milijonai žmonių bėga nuo blogio, ir tai, ką sužinojome apie save, priimdami šimtus tūkstančių kitos šalies žmonių savo namuose, paliks pėdsaką ilgam laikui.

Kartais kalbame apie Lenkijos „ukrainizaciją“, apie dvasinę šių dviejų šalių transformaciją.

2,7 mln. žmonių atvykusių į mūsų šalį rado namus, pagalbą ir mokyklas ir darželius savo vaikams.

Visi mano pažįstami ir visi mano sutikti žmonės gatvėse ar parduotuvėse daro kažką, kad padėtų. Kiekvienas tai daro pagal savo galimybes. Drąsiausieji gabena vaistus ir neperšaukamas liemenes į Ukrainą. Kiti savo laisvu laiku padeda imigrantams užpildyti dokumentus, atidaryti banko sąskaitas arba ieškoti darbo. Treti visą dieną pasienio punktuose pasitinka pabėgėlius, kurių vis daugiau kerta mūsų šalies sieną.

Jie gamina maistą, ieško būdų pervežti pabėgėlius į kitus miestus ar šalis, dalina šimtus tūkstančių įvairiausių dovanotų daiktų: antklodes, kuprines, pliušinius žaislus vaikams... Šie daiktai atkeliauja iš viso pasaulio.

Tai, ką galime padaryti būdami verslo organizacijų nariais – tai padėti tose srityse, kuriose turime daugiausia galimybių. Mes padedame Ukrainos verslininkams atkurti savo verslą Lenkijoje. Padedame perkelti jų sugriautas gamyklas, parduotuves, klinikas ar grožio salonus, suteikiame darbą Lenkijoje žmonėms, kurių daugelis liko be būsto, be pragyvenimo šaltinio ir be savo artimųjų.

Varšuvos centre atidarytas Ukrainos verslininkų organizacijų biuras. Suteikėme biuro patalpas ir administracinę paramą, taip pat padedame jiems rasti patalpas žmonėms, nusprendusioms atnaujinti savo

verslą Lenkijoje. Pirmiausia padėjome išnuomoti dešimtis tūkstančių kvadratinį metrų gamybos plotą. Lenkijos įmonės parodė dosnumą, suteikdamos Ukrainos verslininkams galimybę nemokamai naudotis patalpomis Varšuvos pramoninėje dalyje. Jie moka tik už vandenį ir šiukšlių išvežimą.

Po beveik dviejų mėnesių šios pabėgėlių krizės Lenkijoje nėra nei vienos pabėgėlių stovyklos ar bet kurios kitos vietos, kur kiltų pavojus žmogaus orumui ir saugumui.

Ukraina žengia į naują karo etapą. Kartu su ja ir Lenkija. Norime, kad saugų prieglobstį radę žmonės susigrąžintų savo gyvenimus. Negalime jiems sugrąžinti jų šalies, bet suteikdami darbą galime bent iš dalies grąžinti jiems normalaus gyvenimo pojūtį.

EESRK nari? humanitarin? pagalba Ukrainai

parengė EESRK narys Marcin Nowacki (Lenkija)

2022 m. kovo 8 d. mūsų organizacija Lenkijoje (ZPP) ir organizacija „Kulski Foundation“ (su kuria susijusi EESRK narė Małgorzata Bogusz) suorganizavo nedidelį, bet greitą humanitarinį konvojų.

Tą savaitę tai buvo antra kelionė. Į Lvivą (Ukraina) keliavau kartu su Małgorzata Bogusz ir JAV organizacijos „Atlas Network“ viceprezidentu Tomu Palmeriu. Šios kelionės tikslas buvo nuvežti vaistų ir medicinos bei higienos priemonių Ukrainai. Dviem pilnais autobusais atvykome į susitikimo vietą, nurodytą kolegų ukrainiečių, kurie pakuoja ir pristato produktus į tas vietas, kurioms labiausiai visko trūksta.

Lengvieji automobiliai ir autobusai, sudarydami ilgą nepertraukiamą eilę palei Lenkijos ir Ukrainos sieną, judėjo link Lenkijos. Deja, bet poreikis evakuoti civilius ne mažėja, o nuolat auga. 2022 m. kovo 10 d. duomenimis, Lenkija jau buvo priėmusi per 1,5 mln. ukrainiečių.

Pakeliui į Lvivą kirtome kelis kontrolės punktus. Didžiausias, kariškių saugomas patikros punktas buvo įkurtas prie įvažiavimo į miestą. Lvivas buvo labai judri vieta su daug žmonių, bruzdančių visame mieste. Čia buvo keliais šimtais tūkstančių žmonių daugiau nei įprastai. Šiuo metu Lvivas yra perdavimo ir logistikos centras, iš kurio tiekama pagalba Vidurio ir Rytų Ukrainai. Miesto pakraštyje susitikome su savo gidu. Jis parodė mums kelią iki logistikos centro. Ten mūsų laukė grupė žmonių, kurie nedelsdami pradėjo iškrauti daiktus. Visi produktai buvo surūšiuoti ir tinkamai sukataloguoti. Procesų valdymas buvo aukščiausio lygio; užbaigę savo darbus, turėjome šiek laiko apsiukeisti mintimis apie dabartinę padėtį ir apie tai, ko labiausiai reikia ukrainiečiams. Lvivo gyventojai atvėrė savo namus ir pabėgėliams iš Rusijos atakuojamų vietovių siūlo pastogę, maistą ir transporto paslaugas.

Apsilankymo metu mūsų kolegos ukrainiečiai pateikė mums svarbių rekomendacijų ir išsakė pagrindinius poreikius. Kartu dirbome kiekvieną dieną, ir man didelė garbė perduoti jų siunčiamą žinią. Jų rekomendacijas ir poreikius galima suskirstyti į tris esmines grupes: politiniai, kariniai ir civiliniai dalykai. Svarbiausi iš jų yra šie:

- Finansinės paramos ir karinės pagalbos tiekimas – tai vyriausybės ir didelės bendrovės skirta užduotis.
- Spaudimas ir planų apimtys, sunkius padarinius sukeliančios sankcijos Rusijos ir Baltarusijos atžvilgiu. Sankcijos, kurių negalima apeiti. Kai kurios iš šių sankcijų turės skaudžius padarinius ir mums, bet mes turime su tuo susitaikyti. Dabar pats metas mums iš naujo apibrėžti savo energetikos politiką.

Tai yra konkretūs veiksmai, kurių reikia imtis visiems – nuo vyriausybių iki darbdavių ir darbuotojų organizacijų bei apskritai pilietinės visuomenės:

- Parama medicinos reikmenimis.
- Mūsų partnerių nurodytų kitų būtinų reikmenų tiekimas.
- Pagalba besievakuojančioms šeimoms. Grįžtant iš Ukrainos mums teko garbą vežti tuos žmones, kurie evakavosi iš Ukrainos. Kita galimybė yra įsitraukti į veiklą pasienyje ir pasirūpinti transportu.
- Priimti ir apgyvendinti į ES šalis atvykstančias šeimas. Regiono šalims reikia pagalbos ieškant vietų, kur pabėgėliai galėtų apsistoti – laisvų kambarių jų namuose ir negyvenamuose butuose. Kalbant apie Lenkiją, pažymėtina, kad ten jau atvyko per 2,8 mln. karo pabėgėlių.
- Supaprastinti darbo paieškos procesą tiems, kurie gali ir nori dirbti.

Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad dabartinė pabėgėlių krizė yra beprecedentė šiuolaikinėje Europos istorijoje. Norėdami ją įveikti, turime įtraukti visų valstybių narių pilietinę visuomenę.

Rumunija priglaudžia pabėgėlius iš Ukrainos

Parengė EESRK narys Ionuț Sibian (Rumunija)

Rumunijoje keletas pilietinės visuomenės organizacijų, įskaitant **FONSS**, **Afterhills Association**, **Parentis Association** ir **Our Smile Group Association** drauge su **IASI savivaldybe**, įsteigė pabėgėlių centrą nuo karo bėgantiems ukrainiečiams. Toliau mano kolegė

Mihaela Muntean pasakoja apie vieną iš daugelio mūsų pastaruoju metu išgyventų patirčių.

Pirmoji Ukrainos karo pabėgėlė, kuri pasiekė [Rumunijos humanitarinės ir socialinės pagalbos pabėgėliams centrą Nicolina Iași](#), buvo prieš dvi savaites gimusi lovana – nuščiuvusią mažylę rankose laikė tyli, po gimdymo slėptuvėje ir 21 dieną trukusios kelionės pablyškusi mama. Jas atlydėjo kiti – Romanas, aukštas kūdikio tėvas, jo mama ir 86 metų senelis. Keturios vienos šeimos kartos išlipo iš prikrauto automobilio ir lėtai patraukė į priimamąjį.

- Iš kur jūs?
- Iš Charkivo.

Tas žodis nuskambėjo skausmingai, lyg nuosprendis.

Centras dar nebuvo oficialiai atidarytas, tačiau iš pasienio tarnybos paskambino kolega ir paklausė, ar negalėtume priimti šeimos. Mes ją apgyvendinome antrojo aukšto patalpose, skirtose pažeidžiamiems asmenims.

Mergaitė gimė karo sąlygomis, praėjus trims dienoms po to, kai jie paliko namus. Jaunoji mama turėjo išgyventi tikrą siaubą. Romanui teko sunkus pasirinkimas tarp pareigos eiti į karą ir to, kad jis turi pasirūpinti tiek daug pažeidžiamų žmonių.

Kai šeima su savo bagažu išlipo iš automobilio, sakė, kad tenori pamiegoti. Po pirmos nakties jie nusistebėjo, kad pastatė labai tylu. Tačiau kūdikis buvo neramus, o silpnaregis senelis su nieko nekalbėjo. Jis karą matė dar tada, kai buvo paauglys. Dabar jis, ramstydamasis lazda, slegiamas amžiaus ir gyvenimo patirties, kurios negalėjo palikti Ukrainoje, nerangiai priguldavo tai ant vienos, tai ant kitos sofos.

Pirmoji šeimos diena pabėgėlių centre buvo skirta lovanos maudynėms ir masažui – tuo pasirūpino [Parentis](#) darbuotojai. Visa mūsų diena sukosi aplink šią šeimą. Kitą rytą jie atsikėlė labiau pailsėję, išsimiegoję – mažylė net nebuvo pabudusi pavalgyti.

Po to sekė keletas ramių dienų: su šnekia ir miela senele, mandagia ir malonia mama ir mielu kūdikiu. Romanas greitai ėmėsi padėti kitiems pabėgėliams, darė, ką galėjo, galbūt jausdamas, kad turi grąžinti tai, ką gavo. Mes kartu skalbėme ir džiovėme skalbinius, kalbėjomės. Senelis pralinksmedėjo ir jau pradėjo atsakinėti į pasveikinimus, laiku ateidavo pavalgyti.

Visa ši idilė vėl baigėsi po keleto dienų, kai Romano mama, žmona ir dukrytė pabandė išvykti į Belgiją. Oro uoste jie sužinojo, kad išvažiuoti gali tik Romano mama. Žmona neturėjo paso su biometriniais duomenimis.

Negaliu net pagalvoti, kaip jautėsi moteris, turėjusi palikti savo sūnų, anūkę ir tėvą. Kai pamatėme, jog Romanas grįžo su vaiku ant rankų, visi nusiminėme. Galiausiai jie rado būdą, kaip išvažiuoti mamai ir dukrytei. Pasiliko tik vyrai – tylūs, prislėgti, kiekvienas paskendęs savo mintyse ir jausdamasis bejėgis. Netrukus jie vėl leidosi į kelią. Tačiau mes visada prisiminsime kolega tapusį pabėgėlį, rytinį visų mūsų džiaugsmą, kai mama pasakė, jog mažylė nurimo ir per miegus net nesivartė, ir Romano raštelį, kuriame jis dėkojo ir sakė, kad labai džiaugiasi savo stebuklu, vardu lovana – kūdikiu, kuris ryžtingai atėjo į šį pasaulį tuo metu, kai aplinkui mirė žmonės.

Vengrija: padedame kuo tik galime

Parengė EESRK narys Zsolt Kükedi (Vengrija)

Kaip aplinkosauginės organizacijos atstovas žinau, kad šios žmogiškosios tragedijos akivaizdoje labai mažai galimybių galvoti apie ekologiją ir kad žmonės tiesiogiai susiduria su pabėgėliais, dėkingais net už mažiausią susidomėjimą, atjautą ar nedidelę

pagalbą.

Kadangi dalyvavau regioninės plėtros veikloje, pažįstu daug vietos merų ir apskričių vadovų, kurie prasidėjus karui nedelsdami ir vedami nesavanaudiškų tikslų pasiūlė savo socialinį būstą ir bendro naudojimo patalpas pabėgėliams. Vienoje gyvenvietėje, kurioje vos 700 gyventojų, buvo priimta daugiau kaip 100 ukrainiečių. Nuo pat pradžių gyvenvietėje jiems tiekiamas maistas, rūpinamasi, kad jie turėtų pastogę, būtų kur išsiskalbti drabužius. Vos prasidėjus karui, grįžęs po EESRK plenarinės sesijos, parašiau 18-kai vietos valdžios atstovų, merų ir apskričių vadovų Rytų Vengrijoje, teiraudamasis apie pas juos susiklosčiusią padėtį ir kuo jiems būtų galima padėti iš toli esančio Budapešto. Neketinau pats skubėti į pasienį, nes pirmosiomis dienomis entuziastingai nusiteikę savanoriai gali labiau trukdyti, nei padėti vykdyti humanitarinę veiklą.

Atsakė devyni iš 18 žmonių, su kuriais susisiečiau. Kiti veikiausiai neturėjo laiko skaityti ar atsakyti į e. laiškus, ir tai yra visiškai suprantama šiomis aplinkybėmis. Tačiau atsiliepusieji teigė, kad mano laiškas juos nuramino. Jiems buvo gera žinoti vien tai, jog mes apie juos galvojame ir kad yra galimybė į mus kreiptis. Kažkas prašė pinigų, nes jiems reikėjo antklodžių ir skalbiklių. Dar kažkas nukreipė mane ten, kur buvo prašoma paaukoti lėšų. Bet apskritai jie pažadėjo susisiekti su manimi, jei situacija stabilizuotųsi ir jie nebegalėtų finansiškai ar asmeniškai pakelti naštos.

Mes teikėme pagalbą ir kitomis formomis – rinkome medicinos reikmenis ir siuntėme juos tiems, kuriems jų reikia ir kurie šiomis aplinkybėmis negali jų gauti. Iš mano žmonos darbovietės gavome ir pristatėme stomas maišelių. Stomos maišeliai yra specialios talpos žmonėms, kurie negali natūraliai pašalinti savo kūno atliekų dėl kai kurių virškinimo sistemos ar šlapimo takų ydų ar ligų. Kūno ekskretai pašalinami per angą arba stomą, išvestą tam tikroje pilvo sienos dalyje. Pacientams kasdien reikia naujo maišelio. Niekada nemanėme, kad mums teks kažkam gabenti tokius gyvybiškai svarbius maišelius. Tačiau mūsų gyvenimas toks sudėtingas, kad suprantame, jog tokiomis aplinkybėmis mums taip pat gali tekti paaukoti daugiau nei bet kada.

Skyriaus posėdyje EESRK aptarėme Ukrainos ir Rusijos karą ir jo poveikį. Buvau paprašytas pakviesti pasisakyti žmogų tiesiai iš mūšio lauko, taip pat atominės energetikos specialistą, kad suprastume, kokia iš tiesų grėsmė kyla Ukrainos atominėms elektrinėms. Dėl savo darbo regioninės plėtros srityje asmeniškai pažįstu daug Ukrainoje gyvenančių žmonių, todėl man pavyko susisiekti su jaunu vyru iš Charkivo Serhijumi Prokopenko – inovacijų ir verslumo specialistu, konsultantu ir naujosios ekonomikos tyrėju. Jis kalbėjo tiesiai iš mūšio lauko, iš bunkerio Charkive, kur jis pasislėpė prieš pat mūsų susitikimą, kai buvo bombarduojama ši teritorija. Sutrikus interneto ryšiui, žodis buvo perduotas Vengrijos branduolinės energetikos ekspertui. Valstybinio viešojo administravimo universiteto vyresnysis mokslo darbuotojas dr. Zsolt Hetesi aplinkosaugos, energetikos ir tvarumo srities moksliniuose tyrimuose dalyvauja nuo 2005 m. Praeityje jis, kaip vienas iš Darnaus vystymosi ir išteklių mokslinių tyrimų grupės lyderių, daug kartų kalbėjo apie krizę, kurią sukelia gyventojų perteklius ir išteklių poreikiojimas. Kaip ekspertas išteklių išieškojimo klausimais jis

kalbėjo apie padėtį keturioje Ukrainos atominėse elektrinėse, taip pat apie jų pažeidžiamumą ir galimą branduolinę katastrofą kurioje nors vienoje iš jų. Jis pabandė nuraminti auditoriją kad šiuo metu šios atominės elektrinės nekelia pasauliui jokio pavojaus. Po šio pranešimo vėl kalbėjo Serhijus ir mes vėl pajutome karo realybę. Jo kalba buvo palydėta gausiomis ovacijomis. Jo pasakojimas taip sujaudino skyriaus narius, kad šie nebepajėgė sutelkti dėmesio į įprastą veiklą.

Manau, kad tai yra dar vienas humanitarinės misijos aspektas – užmegzti ryšį su žmonėmis, kurie yra izoliuoti dėl karo, ir atsikratyti tariamo saugumo jausmo, kad pajustume tikrovę ir suprastume, jog net būdami toli turime atlikti tam tikras užduotis.

Atvira Ukrainos istorijos pamoka

Parengė EESRK narė iš Lietuvos Tatjana Babrauskienė

Sukrėsta Lietuvos švietimo bendruomenė su giliu liūdesiu stebi Rusijos pradėtus labai agresyvius didelio masto karinius veiksmus Ukrainoje. Lietuvoje pradėta iniciatyva, skirta

supažindinti jaunąją kartą su mitais ir tikrais faktais apie Ukrainos istoriją.

Labai svarbu suprasti tai, kas slypi po šia neseniai pradėta beprecedente agresija ir tai kas ją paskatino. Viena iš priežasčių – tai Rusijos organizuotas informacinis karas, kuris apima propagandos, dezinformacijos ir melagingų naujienų apie Ukrainą elementus.

Lietuvos švietimo ir mokslo profesinė sąjunga (LŠMPS) surengė kampaniją, kuria siekiama kovoti su dezinformacija apie karą ir išreikšti paramą Ukrainai Lietuvos mokyklose. Vasario 28 d. pakvietėme visų dalykų mokytojus ir švietimo įstaigų vadovus praveisti pirmą paramos Ukrainai ir Ukrainos istorijos pamoką.

LŠMPS pirmininko pavaduotojas ir istorijos mokytojas **Audrius Jurgelėvičius** pravedė atvirą Ukrainos istorijos pamoką, kurios metu buvo apžvelgtas pastarasis šios šalies istorijos šimtmetis ir aptartos valstybingumo šaknys. Vyko tiesioginė šios pamokos transliacija internetu, ir prie jos galėjo prisijungti visos Lietuvos mokyklos.

Šia pamoka buvo siekiama trijų tikslų: pirma, parodyti, kad Ukrainoje gyvenantys žmonės – ukrainiečiai – yra nepriklausoma tauta ir kad jie ne rusai; antra, parodyti, kad ukrainiečiai kūrė savo istoriją ir savo valstybę, kurią šiuo metu valdo. Ši valstybė – tai ukrainiečių pastangų kūrinys, todėl jie niekam neturi būti dėkingi už jų valstybę ir niekas neturi teisės jos atimti. Trečias šios pamokos tikslas – išsklaidyti tam tikrus mitus, kurie kartais virsta melu, kai kalbama apie Ukrainos istoriją.

Ši pamoka jau išversta į rusų, lenkų ir anglų kalbas; visuose žemynuose ją dalijasi Lietuvos išeiviai ir organizacijos *Education International* nariai.

Mes sukūrėme lipdukus ir paraginome mokinius juos atsispausdinti ir užsiklijuoti pamokos metu, taip parodydami savo paramą Ukrainai. Taip pat paprašėme jų užfiksuoti šios pamokos akimirkas ir atsiųsti mums

nuotraukų. Šiomis akimirkomis pasidalijome su Ukrainos švietimo bendruomene, kartu su paramos Ukrainai ir solidarumo su ja deklaracija.

Labai svarbu, kad būtume vieningi. Neleiskime iškraipyti istorijos.

Pamokos įrašas su subtitrais anglų kalba skelbiamas adresu

<https://www.youtube.com/watch?v=G0lu8AM0o8c&t=17s>.

Kaip Lietuvos pilietin? visuomen? vienijasi, kad pad?t? Ukrainai

Parengė EESRK narys iš Lietuvos Emilis Ruželė

Iki kovo mėn. pradžios Lietuvos žmonės paaukojo daugiau nei 12 mln. eurų. Mano organizacija, Investuotojų forumas

paaukojo 1 000 EUR, o mūsų bendrovės narės įvairioms Ukrainai padedančioms organizacijoms skyrė daugiau kaip 300 000 EUR.

Savanorių organizacija „Stiprūs kartu“ padeda finansuoti pabėgėlių transporto, apgyvendinimo išlaidas ir teikia jiems kitų išteklių. Investuotojų forumas pusę savo biuro Vilniuje skyrė pagalbai teikti ir yra pasirengusi ten apgyvendinti pabėgėlių šeimą. Aš asmeniškai pabėgėliams užleidau vieną savo buto kambarį.

Galiausiai Vilniuje žmonės kiekvieną dieną rengia protestus prie Rusijos ambasados.

Portugalija: Demonstracij? dalyviai sako „Karui –ne! Taikai – taip!“

EESRK narys Fernando Manuel Maurício de Carvalho

Kovo 10 d. vykusios viešos demonstracijos dalyviai, stipriam lietuvi lyjant susirinkę į Lisabonos Largo de Camões aikštę, pasmerkė karą, sankcijas ir tuos, kurie pelnosi iš prekybos

ginklais ar pasitelkia karą kaip pretekstą militarizuotis. Demonstracijos vyko ir kitose Portugalijos vietose.

Lisabonoje susibūrę protestuotojai kėlė žydras ir baltas vėliavas su ant jų nupieštu taikos balandžiu ir užrašytu žodžiu „Taika“. „Karui – ne, taikai – taip!“ – tai buvo pagrindinis šūkis, skambėjęs renginio metu pasakytose kalbose. Vienas kalbėjusiųjų buvo Visuotinės Portugalijos darbuotojų konfederacijos (CGTP-IN) atstovas João Coelho, kuris pasmerkė „karo grobuonis“, susibūrusius Europoje didinti ginkluotę, taip pat tuos, kurie lobsta prekiaudami ginklais.

CGTP-IN išreiškė solidarumą su karo aukomis tapusiais darbuotojais ir žmonėmis, visų pirma su Ukrainos liaudimi. CGTP-IN visada savo veikla pasisakė už taiką ir smerkė karą, pabrėždama, kad būtina sustabdyti karą ir suteikti galimybę pasiekti taiką.

Raginame eiti dialogo keliu ir ieškoti takaus konflikto sprendimo. Karas – tai ne išeitis. Mums rūpi Ukrainos ir visų šalių darbuotojai ir žmonės, nes būtent jie yra pirmutinės karo ir jo griaunamosios jėgos aukos.

Manome, kad siekiant apginti taiką, būtina kovoti su militarizmu ir stabdyti ginklavimosi varžybas, pirmenybę teikti taikiems sprendimams, kurie priimami sudarant susitarimus ir pasitelkiant dialogo mechanizmus, grindžiamus abipusiu pasitikėjimu, bendradarbiavimu ir Europos šalių ir tautų saugumu. Todėl būtina skubiai nutraukti vykstantį karinį eskalavimą.

Sankcijos nesustabdys karo, veikiau turės žalingų pasekmių darbuotojams ir žmonėms tiek kariaujančiose, tiek ir kitose šalyse. Pavyzdžiui, sankcijos Irake sukėlė būtent tokias pasekmes, kurias lydėjo blogėjančios gyvenimo sąlygos, be to, neliko nepalietos ir kitos šalys. Todėl dabar būtina imtis priemonių, kad būtų sustabdyti išpuoliai prieš teises, keliantys grėsmę darbuotojų gyvenimo sąlygoms.

CGTP-IN pabrėžia, kad reikia teikti visapusišką paramą pabėgėliams ir kartu kovoti su visomis rasizmo ir ksenofobijos apraiškomis, taip pat būtina užtikrinti humanitarinę pagalbą, kad būtų įveikti iššūkiai, su kuriais susiduria Ukraina ir kaimyninės šalys.

Dar kartą reiškiame solidarumą su karo aukomis, visų pirma su Ukrainos, bet taip pat su Palestinos, Vakarų Sacharos, Jemeno, Somalio, Sirijos ir Afganistano piliečiais ir darbuotojais. Kartu pabrėžiame, kad kelias į taiką turi būti tiesiamas laikantis tarptautinės teisės ir JT sistemos.

„Mūsų namai turėtų būti jų namai“

Paklauskite, kaip EESRK narys **Ionuț Sibian** kalba apie didžiulį Rumunijos pilietinės visuomenės sutelkimą priimant Ukrainos pabėgėlius, kurie ieško prieglobsčio nuo karo, ir ragina visą Europos pilietinę visuomenę pasveikinti savo kaimynus iš Ukrainos: „Pasauliui mes turėtume siųsti tokią žinutę: mūsų namai Briuselyje yra jų namai. Esame čia ir stengsimės rūpintis kolegomis iš Ukrainos, kad jiems būtų suteikta apsauga, moralinė parama ir viskas, ko reikia.“

Realaus Europos solidarumo pavyzdys

Antje Gerstein iš Vokietijos pasakoja apie labai konkrečią Vokietijos pilietinės visuomenės pagalbą ukrainiečių pabėgėliams.

„Didžiuojusi sparčiu mūsų susitelkimu konkrečiais veiksmais remti Ukrainą, jos žmones, įmones ir pilietinę visuomenę. Kelios Vokietijos mažmeninės prekybos ir maisto įmonės pristatė Ukrainai 4000 tonų maisto. Tai realaus Europos solidarumo pavyzdys“.

Ispanija: profesinė sąjunga humanitarinei pagalbai skiria dalį savo biudžeto

Šiame vaizdo įrašė EESRK narys iš Ispanijos Salgado Manuel Garcia, paskelbdamas savo profesinės sąjungos ketinimą padėti karo ištiktai Ukrainai, ragina užtikrinti „taiką, solidarumą ir pagarbą“.

„Pagrindinės Ispanijos profesinės sąjungos *Unión General de Trabajadores* vardu visiškai smerkiame Vladimiro Putino ginkluotųjų pajėgų invaziją į Ukrainą. Tai ne tik išpuolis prieš pagrindines Europos Sąjungos vertybes, bet ir išpuolis prieš civilius gyventojus. Raginame skubiai užtikrinti solidarumą ir humanitarinę pagalbą“.

Politinis, ekonominis ir strateginis atsakas į karą Ukrainoje

Pateikė Cinzia del Rio, EESRK darbuotojų grupė (Italija)

Rusijos įsiveržimas į Ukrainą pakeis geopolitinius ir ekonominius santykius pasaulyje ir, be abejo, santykius tarp Rusijos ir ES.

Pasibaisėtina karinę intervenciją, dėl kurios žūsta civiliai gyventojai ir griunami šalies miestai bei civilinė ir ekonominė struktūra, griežtai pasmerkė tarptautinė demokratinė bendruomenė ir profesinių sąjungų judėjimas.

Išreiškėme visišką palaikymą Ukrainos žmonėms, rengėme demonstracijas prieš Putiną ir jo neišprovokuotą karą, taip pat pritariame tam, kad Rusijai įvestos griežtos sankcijos, kurios turėtų daryti spaudimą režimui. Praėjus pusantro mėnesio žiaurumai tęsiasi, humanitariniais koridoriais pasinaudoti sudėtinga, milijonai ukrainiečių išvyko iš šalies ieškoti prieglobsčio ES šalyse, dar daugiau žmonių perkelta Ukrainos viduje, o derybų procesas dėl paliaubų ir taikos stringa.

Pilietinės visuomenės organizacijos, profesinės sąjungos ir NVO visoje ES, ypač su Ukraina besiribojančiose šalyse, parodė besąlygišką solidarumą ir suteikė pabėgėliams neatidėliotiną pagalbą, medicininę priežiūrą, pastogę, maistą, drabužius ir vaistus. [Laikinosios apsaugos direktyva](#) buvo labai svarbi užtikrinant jų apsaugą ir teises ES, padedant jiems lengviau atlaikyti nepaprastą padėtį ir kuo geriau integruotis į mūsų

visuomenės. Be to, turime nepamiršti, kad 80 proc. pabėgėlių yra moterys ir vaikai, kurie pirmą kartą patiria karo žiaurumą ir smurtą, o tai turi psichologinių pasekmių, kurios paženklinys juos visam gyvenimui. ES turės būti budri, kad užtikrintų šių pažeidžiamų grupių apsaugą ir spręstų prekybos žmonėmis bei seksualinio išnaudojimo problemas.

Rusijos įsiveržimas į Ukrainą įtvirtino Ukrainos nacionalinę tapatybę, jos geopolitinę orientaciją į Vakarų demokratijas ir paspartino stojimą į ES proceso pradžią, iš naujo tvirtais ryšiais suvienijo ES ir JAV, sustiprino NATO prie Ukrainos sienų ir sutelkė ES šalis, kurios vieningai pasmerkė Rusijos invaziją ir karo žiaurumą. Tačiau po to, kai ES priėmė pirmąjį sankcijų paketą, o neseniai – ir sankcijas anglių importui, bendras sprendimas uždrausti dujų ir naftos importą šiandien neįmanomas, nes tai reikštų, kad Europa turėtų skubiai ieškoti alternatyvių tiekimo šaltinių tam, kad jos ekonominis išlikimas nepriklaustų nuo Rusijos. Tačiau dar nesame pasiruošę, mums reikia vieningos Europos vyriausybių nuomonės, o visiško Rusijos energijos importo blokavimo poveikis kai kurių šalių nacionaliniam BVP būtų milžiniškas.

Tai reikštų įmonių uždarymą ir darbo vietų praradimą po pandeminės krizės. Žinoma, visiškai dujų ir angliavandenilių embargui įvesti prireiks laiko, tačiau kelias jau pasirinktas, o ankstesni ekonominiai santykiai su Rusija visam laikui atidėti į šalį. Vis dėlto šiomis aplinkybėmis ES privalo gelbėti Ukrainos ekonomikos likučius, kad būtų išvengta ilgalaikės katastrofos ateinančiais metais, ir pradėti konkretų dialogą su Ukraina dėl stojimo proceso, nepakenkiant vykstančiam Vakarų Balkanų šalių stojimo procesui.

ES turi nustatyti kompensuojamąsias priemones, kad būtų pašalintos neigiamos ekonominės ir socialinės konflikto ir su juo susijusių sankcijų pasekmės mūsų šalims. Negalime neatsižvelgti į tai, kad sankcijos Rusijai turės įtakos ES darnaus vystymosi tikslams, dėl kurių susitarėme numatydami priemones „Next Generation EU“ investicijas. Tačiau turime išlaikyti priimtus įsipareigojimus dėl žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos ir užtikrinti geresnį socialinį aspektą Europoje.

Karas taip pat turi rimtų pasekmių pasauliniam ir Europos maisto tiekimui. Jis dar labiau pablogins ir taip dėl kylančių kainų sunkią Europos ūkininkų ir vartotojų padėtį. Turime sutelkti dėmesį į priemones, kurios užtikrintų ES aprūpinimą maistu tiek trumpuoju laikotarpiu po invazijos, tiek ilguoju laikotarpiu. Šiuo metu neturėtume ignoruoti didelio karo poveikio maisto tiekimui ir ES nepriklausančiose šalyse. Reikia išvengti naujos socialinės ir ekonominės krizės, sustabdyti spekuliuojančius maisto ir naftos kainomis ir imtis priemonių jų papildomam pelnui apmokestinti.

Tačiau pirmenybė teikiama karo sustabdymui ir deryboms bei taikos procesui. ES turėtų tapti tikra geopolitine veikėja, pagrindine veikėja prie derybų stalo, nes ant kortos pastatyta ateitis. Kinija ir Turkija šiose derybose turi politinių ir ekonominių pranašumų, tačiau jos nėra demokratijos ir pagarbos pagrindinėms žmogaus teisėms puoselėtojos. Tai yra ES istorijos posūkis, turintis politinių, ekonominių ir strateginių pasekmių visam pasauliui. ES turi priimti naujų uždavinių ir siekti tvirtesnės politinės integracijos: negalime turėti bendros gynybos sistemos be bendros užsienio politikos ir tvirtesnės bei nuoseklesnės politinės integracijos. Bet koks perėjimas prie integruotos gynybos turi būti susijęs su aiškia demokratine tokios sistemos kontrole.

Karo Europoje pavojus turėtų paskatinti ES vyriausybes siekti aiškaus politinės integracijos proceso remiantis Konferencijos dėl Europos ateities pagrindu.

ES turi savo vertybes, kurias privalo ginti ir saugoti, ir yra atsakinga už taikos, kurią Europoje užtikrinome per pastaruosius 70 metų, išsaugojimą.

Svarbus momentas Europos pilietinei visuomenei

parengė EESRK narys Andris Gobiņš (Latvija)

Kiekvienas iš mūsų galime padėti greičiau ir tvariau pasiekti laisvę. Štai kelios idėjos, kaip tai padaryti, remiantis mano patirtimi – užaugau į užsienį pasitraukusių pabėgėlių šeimoje ir šiuo metu dirbu Latvijoje.

1. Turime žinoti savo tikslus ir imtis atitinkamų veiksmų.

Viskas labai aišku – kuo anksčiau Ukraina bus visiškai išlaisvinta nuo Rusijos okupacijos ir teroro, tuo mažiau bus patirta žudymų, prievartavimų, kankinimų, kančių ir žalos. Ir tuo mažiau neigiamų padarinių patirs likusi Europa.

Turime imtis bet kokių (taip, bet kokių) veiksmų, kad padėtume Ukrainai laimėti šį karą prieš terorą ir išgelbėti ES ir Europos ateitį. Ir taip, mes, kaip pilietinė visuomenė, galime prisidėti prie šio tikslo darydami spaudimą sprendimus priimančioms asmenims ir (arba) diskutuodami su jais, taip pat imdamiesi efektyvesnių veiksmų bei stiprindami ryšius su pilietinės visuomenės organizacijomis.

2. Pavyzdžiui, pilietinės visuomenės reikalavimai vyriausybėms galėtų būti:

- reikalauti, kad politikai (įskaitant tuos, kurie yra jūsų organizacijos nariai arba palaiko ryšius su ja) imtųsi veiksmų. Turi būti pristatyti visi būtini ginklai ir taikomos visapusiškos ir griežtos sankcijos. Negali būti jokio nuolaidžiavimo. – Privalome tai padaryti.
- nustatyti ryžtingus veiksmus, kuriais būtų ribojamas melagienų ir manipuliavimo platinimas ir su tuo kovojama. – Reikia aktyvesnių ES veiksmų.
- sukurti Ukrainai ir prie rytinės ES sienos esančioms ES valstybėms narėms skirtą taikos, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, kad šis regionas taptų stabiliausiu ir labiausiai klestinčiu pasaulyje.

3. Galimi pilietinės visuomenės vidaus ir jai skirti veiksmai:

- boikotuoti visą importą iš Rusijos, įskaitant energiją, taip pat bendroves, kurios toliau bendradarbiauja su Rusija arba jos viduje, ir pirkti Ukrainos produktus. – Šioje srityje privalome nuveikti daugiau.
- prisijungti prie neoficialaus profesinių sąjungų, kurios atsisako pakrauti ir (arba) iškrauti Rusijos laivus ir kt., tinklo, taip pat prie pilietinės visuomenės organizacijų, bendradarbiaujančių su Ukraina arba padedančių jos pabėgėliams. – parodykime, ką galime visose šiose srityse!
- įtraukti Ukrainos temas ir Ukrainos organizacijų atstovus į visus Jūsų organizacijų ir tinklų susitikimus, kaip tai padarėme visuose EESRK skyriuose ir plenarinėje sesijoje. – Nenuleiskime rankų!

Išvados – agresorius – Rusija – negali gauti nė menkiausio pelno ar naudos. Jei Ukraina taps ES valstybe nare, tai bus labiausiai naudinga Europos Sąjungai.

Kaip aiškiai išdėstėme savo rezoliucijoje, EESRK „mano, kad ES ir tarptautinei bendruomenei nepaprastai svarbu, kad sienos nebūtų keičiamos karinėmis priemonėmis ir kad agresorius negautų jokios naudos. Turi būti laikomasi teisinės valstybės principų, o ne stipriausiųjų teisių, ir Ukrainai turi būti išmokėtos visos reparacijos.“ Bet koks kitas scenarijus padarys didžiulę žalą ES ir pasaulio taikai ir kainuotų neįsivaizduojamai daug, tiek žmogiškuoju, tiek finansiniu požiūriu.

Manau, kad Ukraina turi tapti ir taps visaverte ES valstybe nare jau visai netrukus. O ES, prie jos prisijungus Ukrainai, taps stipresne ir, be abejonės, geresne. Taip pat nekyla abejonų dėl pakankamos motyvacijos kitoms Ukrainoje reikalingoms reformoms ir dėl didelio teigiamo poveikio vertybėms ir susijusiai politikai ES.

Beje, Latvijoje pilietinės visuomenės organizacijos rengia iniciatyvą gegužės 9 d. – Europos dieną – sodinti solidarumą su Ukraina (#UkraineSolidarity) ir Ukrainos prisijungimą prie ES (#UkraineInTheEU) simbolizuojančias saulėgražas. Šioje iniciatyvoje dalyvaus pagrindinės ES institucijos ir kitos organizacijos, tad prisijunkite ir Jūs!

Redaktorės

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Numerų rengė

Amalia Tsoumani (at)
Agata Berdys (ab)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Thomas Kersten (tk)

Koordinatorė

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Technical support
Bernhard Knobloch (bk)

Adresas

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas
Jacques Delors pastatas, 99 Rue Belliard, B-1040
Briuselis, Belgija
Tel. +32 2 546 9476
E. paštas eescinfo@eesc.europa.eu

EESRK info leidžiamas devynis kartus per metus Komiteto plenarinių sesijų metu. EESRK info leidžiamas 23 kalbomis.

EESRK info nėra oficiali EESRK veiklos ataskaita. Tokio pobūdžio dokumentai skelbiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba kituose Komiteto leidiniuose.

Atgaminti leidžiama, jei daroma nuoroda į šaltinį – EESRK info – ir kopija nusiunčiama redaktoriui.

05/2022